

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหาร การจัดการศึกษาจาก กระทรวงศึกษาธิการสู่ เขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง ในงาน 4 ด้านคือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบริหารงานบุคคล และด้านงานบริหารทั่วไป ซึ่งกระบวนการบริหารงานทั้ง 4 ด้านนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหรือปรับปรุง วิธีการดำเนินงาน การบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัดสูงสุด ในการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงานแก่สถานศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในยุคเทคโนโลยี ที่เปิดกว้างทางข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน บทบาทของผู้บริหารยุคใหม่ จะต้องเปลี่ยนแปลงจากบทบาทที่ให้ความสำคัญ ต่อตนเอง หรือการเป็นผู้นำคนเดียว (One man Show) มาเป็นการทำงานเป็นทีมร่วมกัน กับผู้ใต้บังคับบัญชา เพราะจะช่วยสร้าง ความแข็งแกร่ง ให้สถานศึกษา ให้สามารถก้าวทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมแห่ง การเรียนรู้ ท้องถิ่นภาพ วิริยะพันธุ์. (2551, หน้า 2) บทบาทการดำเนินงานใน องค์กร หรือสถานศึกษาจึงต้องสร้างความร่วมมือกัน ในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้เกิด การเรียนรู้ให้มากที่สุด เพราะการศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้ ประเทศชาติเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่เหมาะสม และมีความเจริญก้าวหน้าอันจะส่งผลต่อ ความทัดเทียมกับอารยประเทศชาติโดยตรง แม้ว่าประเทศไทยจะประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ และ การเมือง แต่องค์กร หรือสถานศึกษาต่างก็ต้องตื่นตัวในการส่งเสริมพัฒนาทรัพยากรบุคคลากรให้มี ความรู้ ความสามารถ มีทักษะการทำงานร่วมกัน เพื่อสามารถนำพาองค์กรหรือสถานศึกษาของตน ไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้ในที่สุด สุกานดา ตปนียางกูร. (2542, หน้า 1)

ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในสถานศึกษา เป็นการเตรียมความพร้อมขั้นแรก ในการดำรงชีวิต ของผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ มีความรักการเอื้ออาทรต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความสามัคคีกัน และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาใน ระดับประถมศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และจำเป็นต่อการพัฒนาคน พัฒนาประเทศ ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ทั้งร่างกาย และจิตใจ พร้อมทั้งจะก้าวสู่สังคมได้อย่างมั่นใจ และเพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษา บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ทีมงานมีส่วนสำคัญมาก หากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษารู้สึกว่าตนเองอยู่ในทีมเดียวกัน ก็จะร่วมใจปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ สุนันทา เลานันท์.(2549, หน้า 66) กล่าวว่า “ ผลการปฏิบัติงานของกลุ่มทีมจะมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดีกว่า การทำงานโดยบุคคลเพียงคนเดียว ” ดังนั้น สิ่งสำคัญคือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องส่งเสริมและสร้างทีมงานให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษา บรรลุสู่จุดหมายร่วมกัน อีกทั้งยังทำให้บุคลากรในสถานศึกษา เกิดความรัก ความสามัคคี เพราะทุกคนล้วน มีส่วนร่วมในฐานะหนึ่งของทีมงานซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้สมาชิกทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมและ มีความสุขในการทำงาน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพในการ จัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของ ชุมชน และผู้ปกครอง (ชรินยา สุขย์อ้อย ,ปิยนันท์ ชุมปัญญา และวสุ จันทรแป้น. 2551,หน้า 2)

การดำเนินงานในสถานศึกษา เป็นการบริการด้านสาธารณะ ไม่มุ่งผลประโยชน์ตอบแทนกำไรอย่างธุรกิจอย่างอื่น แต่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคม ประเทศชาติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายความรู้ ความสามารถของผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง กับ การจัดการศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังนั้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สมาชิกจึงต้องทำงานร่วมกันหลาย ๆ คน ตามบทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคล ซึ่งเรียกว่า การทำงานเป็น “ทีม” (Team) ซึ่งเป็นการทำงานของคนหลาย ๆ คนที่ร่วมกันทำงานโดยทุกคนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน และสามารถ ทำให้งานนั้นสำเร็จลงได้ ส่วนจะออกมาดีหรือไม่ดีมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพหรือไม่นั้น ก็ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้นำทีมงาน บุญชัย โกสนธนากุล. (2549, หน้า 19)

ในสภาพปัจจุบัน การทำงานในสถานศึกษา ในด้านการปฏิบัติงานของข้าราชการครู จะประสบปัญหาในเรื่องความคิดเห็นที่สับสน มีความเข้าใจคนละเรื่องในการทำงานเป็นทีม ทิศนา แชมมณี. (2547, หน้า 136) เป็นเพราะว่า ผู้บริหารขาดการเอาใจใส่ และขาดการใช้ทักษะ การบริหารทีมงานอย่างสูงจึงทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และการทำงานโดยทั่วไปผู้บริหาร จะให้ความสำคัญในการ แบ่งงานกันทำ (Division of Labor) ตามทักษะ ความชำนาญ (Job Specialization) และตามค่านิยม แบบปัจเจกชน (Individualism) และการให้ความสำคัญกับตนเองและ ความเป็นส่วนตัวมาก สุริพร พึ่งพุทธคุณ. (2549, หน้า 29) และปัญหาของผู้บริหารในด้านการขาดความรู้ความเข้าใจ ในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ให้แก่ครู ทำให้ครูขาดการพัฒนา

ทักษะ ด้านการอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือกัน และพึ่งพาอาศัยกัน ณัฐพันธุ์ เขจรันนท์ และคณะ. (2545, หน้า 9) ในปัจจุบันพบว่า คนส่วนใหญ่ มีการรวมกลุ่มและ มุ่งแต่จะทำงานของตนให้สำเร็จ แต่กลับไม่ใช้การทำงานเป็นทีม และไม่เข้าใจว่า การทำงานเป็นทีม (Team work) เป็นอย่างไร จนเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า คนไทยทำงานเป็นทีมไม่เป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เอื้อวิริยานุกูล. (2545) กล่าวถึง การทำงานเป็นทีมไม่เป็นของคนส่วนใหญ่ว่า กำลังเกิดขึ้นในสถานศึกษาในปัจจุบันนี้ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผล ต่อการ ขาดประสิทธิภาพของการทำงาน เพราะการเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่า ส่วนรวม ขาดความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับเพื่อนร่วมงาน และขาดความผูกพันที่มีต่อองค์กรหรือสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความต้องการที่จะศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาท อย่างไร ในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครู ที่จะส่งผลให้ครู ทุกคนในสถานศึกษาเกิดความรักสามัคคีปรองดองกันและความร่วมมือร่วมใจกัน ในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นข้อมูล สารสนเทศในการวางแผนการพัฒนา การทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาตนเองในการกำหนดบทบาทการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมร่วมกับ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2. เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขปัญหาการทำงานเป็นทีม ในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูเกิดความรัก ความสามัคคีกัน ร่วมใจกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จากการประยุกต์ใช้แนวคิดของแบบจำลอง (Model) ของ (Peter และคณะ, 1975 อ้างอิงใน ญัฐพันธ์ เขจรันท์และคณะ, 2545, หน้า 90 - 92) ดังนี้

- 1.1 การสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน
- 1.2 การสื่อสารระหว่างกันแบบเปิดเผย
- 1.3 การปรึกษาหารือกัน
- 1.4 การสร้างความร่วมมืออย่างแท้จริง
- 1.5 การติดตามและส่งเสริมการพัฒนาทีมงานอย่างต่อเนื่อง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในปีการศึกษา 2553 โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 137 คน และ ครู จำนวน 1,431 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 101 คน และ ครู จำนวน 303 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างอิงใน สิทธิธีรธรรม, 2542 , หน้า 283)

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มาโดยการ สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู แต่ละขนาดของสถานศึกษานั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาเทียบสัดส่วนร้อยละของสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอวังทอง อำเภอเนินมะปราง และอำเภอบางกระพุ่ม ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมจำนวนทั้งสิ้น 404 คน

3. ตัวแปรที่ต้องศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครู

3.1.2 ขนาดของสถานศึกษา

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา การส่งเสริมการทำงาน เป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

- 3.2.1 การสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน
- 3.2.2 การสื่อสารระหว่างกันแบบเปิดเผย
- 3.2.3 การปรึกษาหารือกัน
- 3.2.4 การสร้างความร่วมมืออย่างแข็งขัน
- 3.2.5 การติดตามและส่งเสริมการพัฒนาที่มุ่งงานอย่างต่อเนื่อง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพิษณุโลก เขต 2 สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม หมายถึง หน้าที่ในการบริหารงานของผู้บริหารหรือผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของครูผู้รับผิดชอบในการจัดเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพิษณุโลก เขต 2 ในการสร้างความ

เข้าใจในการทำงาน มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ แก่สมาชิก การประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนในด้าน การพัฒนาตนเอง และการสร้างขวัญกำลังใจ ให้เกิดขึ้นแก่สมาชิก หรือ ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อนำทีมงานไปสู่จุดหมายเดียวกันได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะมีบทบาทการ ส่งเสริมมีการแสดงออกดังนี้

1.1 การสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน หมายถึง การที่สมาชิกในทีมงานมีความ ไว้วางใจต่อกันโดยแสดงออกมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนด บทบาทของสมาชิกอย่างชัดเจน การมีมรรยาทและมีน้ำใจต่อกัน การปฏิบัติต่ออย่างเปิดเผยจริงใจ การยอมรับในความรู้ความสามารถและ ความคิดเห็นของสมาชิกในทีมเดียวกันอย่างจริงใจ การ ร่วมมือกันแก้ปัญหา และการเชื่อมั่น ศรัทธาซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่

1.2 การสื่อสารระหว่างกันแบบเปิดเผย หมายถึง การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ของ ผู้นำและสมาชิกในการพูด การเขียน กิริยาท่าทาง ได้แก่ การพูดคุยอย่างเปิดเผยจริงใจ การ สนับสนุนให้มีการอภิปรายการวางแผนการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูล การแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ ปัญหา อย่างชัดเจน การส่งเสริมบรรยากาศการเชื่อมั่นและไว้วางใจให้สมาชิก ทำงานและรับผิดชอบร่วมกัน

1.3 การปรึกษาหารือกัน หมายถึง การกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ สมาชิกในทีมงานที่เกิดจากการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน การยอมรับเป้าหมายของทีม จาก การเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การแลกเปลี่ยนและการแสดง ความคิดเห็นเพื่อร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติหรือข้อยุติร่วมกัน สนับสนุนกัน ทำให้สมาชิกเกิด แรงจูงใจและความเชื่อมั่นในการทำงาน

1.4 การสร้างความร่วมมืออย่างแข็งขัน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีการ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู เกิดการ พัฒนาตนเองให้สูงขึ้น ได้แก่ การพัฒนาการคิดแบบสร้างสรรค์ การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีมของครู และการกำหนด ขอบเขตบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของแต่ละคน เพื่อประสิทธิภาพของผลงาน

1.5 การติดตามและส่งเสริมการพัฒนาทีมงานอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การที่ผู้บริหาร มีการติดตามเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการประชุมร่วมกันเป็นระยะ ๆ เพื่อ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การยกย่องทีมที่ประสบความสำเร็จ การเปิดโอกาสให้ สมาชิกนำเสนอผลงาน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่ทีมงาน การเสริมความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ อยู่ เสมอ และการให้รางวัลอย่างยุติธรรมแก่ทีมงาน

2. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับ ประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยการแบ่งขนาดของสถานศึกษาตามจำนวนนักเรียนในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

2.2 สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน

2.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป

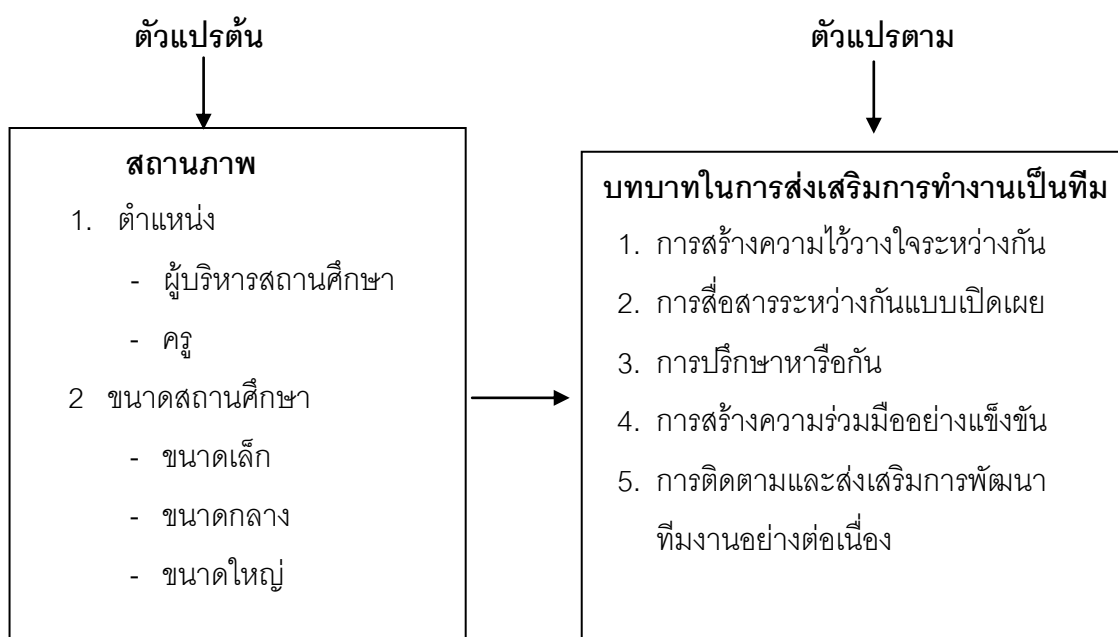
3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่รักษาการแทนผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่ รับผิดชอบการบริหารงานในสถานศึกษา และ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนการส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

5. การทำงานเป็นทีม (Team Work) หมายถึง การทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไประหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน มีการพึ่งพาอาศัยกัน และยอมรับซึ่งกันและกันโดยมีขั้นตอนการทำงาน ตั้งแต่การประชุมวางแผน การปฏิบัติตามแผน การปรับปรุงตรวจสอบการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

กรอบแนวคิดการศึกษาครั้งนี้

การศึกษานี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดกรอบแนวคิด เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยการประยุกต์ใช้ แนวคิดของแบบจำลอง (Mode) ของ (Peter และคณะ, 1975 อ้างอิงใน ญัฐพันธ์ เขจรนันท์และคณะ, 2545, หน้า 90 – 92) ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดบทบาทในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม